

Kouvolan Yhteislyseon Opiskeluhooltosuunnitelman

Lisäykset Kouvolan lukioiden Opiskeluhooltosuunnitelmaan

17.5.2016

1. Opiskeluhoollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut

1.1. Arvio lukion käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista, joita ovat opiskeluterveydenhuolto- sekä psykologi- ja kuraattoripalvelut

1.1.1. Opiskeluterveydenhuolto

Kouvolan Yhteislyseo

Kouvolan Yhteislyseon terveydenhoitajat ovat tavattavissa Kymen Lukon ja Lyseon toimipisteissä.

Opiskeluterveydenhoitajat tapaavat kaikki opiskelijat terveystarkastuksissa. Terveystarkastusten sisältö on valtakunnallisten ohjeiden mukainen; seulontoja, ennaltaehkäisyä, terveysneuvontaa ja tarvittaessa jatkohoitoon ohjaamista. Terveysneuvontajien tavoitettavissa päivittäin esimerkiksi Wilman välityksellä. Opiskeluterveydenhoitajat työskentelevät aktiivisesti huoltajien ja opiskeluhoollon henkilökunnan kanssa.

Opiskeluterveydenhuollon lääkäri on lääketieteellinen asiantuntija ja terveydenhoitajan työpari. Lääkärin tarkastukset ovat ensimmäisen opiskeluvuoden tytöille ja toisen opiskeluvuoden pojille sopimuksen mukaan. Poikien tarkastus on samalla kutsuntojen esitarkastus.

1.1.2. Koulupsykologipalvelu

Kouvolan Yhteislyseo

Koulupsykologipalvelut kohdennetaan vuosittain lukiokohtaisten asiakasmäärien mukaisesti. Konsultaatiota on saatavissa lukioiden työpäivinä. Opiskelijaryhmätyöskentely ja opiskelijoiden tapaamiset ja toteutetaan ajanvarauksella sopimuksen mukaan. Psykologi osallistuu myös lukioiden opiskeluhoitoryhmän työskentelyyn sekä tarvittaessa yksilökohtaisten asiantuntijaryhmien työskentelyyn.

1.1.3. Koulukuraattoripalvelu

Kouvolan Yhteislyseo

Koulukuraattori on tavattavissa kahtena päivänä viikossa sekä sopimuksen mukaan. Tapaaminen voi olla joko Lyseon toimipisteessä tai Kymen Lukon toimipisteessä. Opiskelija voi varata kuraattorille ajan esimerkiksi Wilman kautta tai puhelimitse. Kuraattoriin voivat olla yhteydessä myös huoltajat ja eri yhteistyötahot. Myös opettajat ja koulun muu henkilökunta voivat ohjata opiskelijan kuraattorin luo. Kuraattori osallistuu opiskeluhuoltoryhmän kokouksiin ja tarvittaessa pedagogisten ryhmien tapaamisiin.

1.2. Opiskeluhuollon palveluiden järjestäminen ja sen edellyttämä työn- ja vastuunjako sekä palvelujen toteuttamisessa tarvittava yhteistyö

1.3. Opiskeluhuollon palveluiden kohdentaminen

Kouvolan Yhteislyseo

Koulupsykologi ja koulukuraattori ovat tavattavissa Kymen Lukon ja Lyseon toimipisteissä. Koulupsykologi on tavattavissa viitenä päivänä viikossa. Koulukuraattori on tavattavissa kahtena päivänä viikossa sekä sopimuksen mukaan.

2. Yhteisöllinen opiskeluhuolto ja sen toimintatavat

2.1. Yhteisöllisen opiskeluhuollon järjestäminen ja sen toimenpiteet opiskeluyhteisön ja ympäristön terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseksi

Kouvolan Yhteislyseo

Opiskeluhuollon ennaltaehkäisevyyttä parannetaan kiinnittämällä erityistä huomiota yhteistyöhön koulun eri ammattilaisten välillä (esim. opinto-ohjaajat, erityisopettaja, psykologi, kuraattori).

Opiskeluhuoltopalveluista tiedotetaan opiskelijoille ja huoltajille koulun lukuvuosioppaassa, Wilmassa ja tapaamisissa.

Koulukuraattori pitää kuraattoritunnin kaikille aloittaville lukiolaisryhmille. Kuraattoritunteja on mahdollista pitää myös muille ikäryhmille tarpeen mukaan. Kuraattori kokoaa ja ohjaa opiskelijoista pienryhmiä tarpeen mukaan.

Koulupsykologi pyrkii tapaamaan kaikkia 1. vuoden opiskelijaryhmiä yhden oppitunnin verran.

2.2. Yhteistyö ja toimenpiteet opiskelijoiden osallisuuden vahvistamiseksi

Kouvolan Yhteislyseo

Opiskeluhoitosuunnitelma julkaistaan Wilmassa, jolloin myös opiskelijat pääsevät tutustumaan suunnitelmaan.

Opiskelijoilta kerätään palautetta yleiseen hyvinvointiin ja terveyteen liittyen lukuvuosittain kyselyillä ja opiskelija- sekä ryhmäkohtaisesti mm. terveydenhoitajan ja ryhmänohjaajan toimesta.

2.3. Yhteistyö ja toimenpiteet huoltajien yhteistyön ja osallisuuden vahvistamiseksi

Kouvolan Yhteislyseo

Opiskeluhoitosuunnitelma julkaistaan Wilmassa, jolloin myös huoltajat pääsevät lukemaan suunnitelman.

Huoltajailtoja järjestetään joka vuosi lukiolaisten huoltajille ja opiskeluhoollon palveluista tiedotetaan kaikissa huoltajailloissa. Huoltajia rohkaistaan ottamaan yhteyttä, jos kotona on huolta opiskelijaan liittyen.

2.4. Lukiokohtaisen opiskeluhoitoryhmän toimintatavat ja käytännöt

Kouvolan Yhteislyseo

Yhteisöllistä opiskeluhoitoa suunnitellaan ja arvioidaan opiskeluhoitoryhmissä. Opiskeluhoitoryhmä kokoontuu 2-3 kertaa lukuvuodessa.

2.5. Yhteistyö nuorisotoimen, lastensuojelun ja poliisin sekä muiden opiskeluhoollon kehittämisen tarvittavien tahojen kanssa

2.6. Terveysneuvonnan ja terveystiedon opetuksen välinen yhteistyö

Kouvolan Yhteislyseo

Terveystiedon kursseilla käydään tutustumassa Kouvolan kaupungin ja eri terveysjärjestöjen terveysneuvontapalveluihin mahdollisuuksien mukaan. Terveystiedon opetusta voidaan järjestää yhteistyössä lukion moniammatillisen opiskeluhoollon, kuten terveydenhoitajan, koulupsykologin tai kuraattorin kanssa.

2.7. Opiskeluun osallistumisen seuranta, poissaolojen ehkäiseminen ja niihin puuttuminen

Kouvolan Yhteislyseo

Kouvolan Yhteislyseossa opiskelija on vastuussa omien opintojensa etenemisestä. Opiskelijoiden ja huoltajien tulee seurata aktiivisesti Wilmaa, josta löytyy tieto opintojen etenemisestä. Kouluyhteisössä työskentelevät tukevat opiskelijaa hänen opinnoissaan ja määrätietoisessa työskentelyssään.

Opintojen etenemisen seurannassa keskeisin toimijaryhmä on ryhmänohjaajat. Ryhmänohjaajat seuraavat säännöllisesti ryhmänsä opiskelijoiden kurssikertymiä ja reagoivat mahdollisiin poissaoloihin nopeasti. Mikäli ongelmia esiintyy, ryhmänohjaaja ottaa yhteyttä opiskelijaan ja tarvittaessa huoltajaan selvittäessään tilannetta. Yhteistyö alle 18-vuotiaiden opiskelijoiden huoltajien kanssa on tärkeää poissaolojen ehkäisemiseksi. Ryhmänohjaajat välittävät tarvittaessa tietoa eteenpäin opinto-ohjaajalle.

Opinto-ohjaajat seuraavat opiskelijoiden opintojen edistymistä erityisesti yksilöohjauksissa.

Aineenopettajat seuraavat opiskelijoiden opiskelua oman oppiaineensa kohdalla ja reagoivat ongelmatilanteissa.

Kouvolan Yhteislyseon opiskeluhoillon tehtävänä on ylläpitää hyvää opiskeluilmapiiriä, joka vähentää omalta osaltaan opiskelijoiden poissaolojen kertymistä.

2.8. Esteetön opiskeluympäristö, tapaturmien ehkäiseminen, ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus lukiossa

2.9. Tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen

2.10. Yhteistyö ja käytänteet lukion terveellisyyden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvin voinnin tarkastuksissa

2.11. Suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

2.11.1. Kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäiseminen ja siihen puuttuminen

Kouvolan Yhteislyseo

Yhteislyseossa jokaisella opiskelijalla on oikeus opiskella ilman kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän pelkoa. Lukion järjestyssäännöissä kielletään yksiselitteisesti kiusaaminen, väkivaltainen käytös ja häirintä. Lukion ilmapiiri luodaan suvaitsevaksi ja tasa-arvoiseksi. Tämä tehdään yhdessä opiskelijoiden ja henkilökunnan kanssa luomalla avoin ja kiusaamiselle, väkivallalle ja häirinnälle selkeästi kielteinen ilmapiiri.

Opiskelijakunnalla ja lukion tutoreilla on merkittävä rooli suvaitsevan ilmapiirin luomisessa. Opiskelijakunnan ja tutoreiden järjestämät yhteiset tapahtumat (mm. teemapäivät, liikuntatapahtumat, juhlat) edesauttavat hyvän ilmapiirin ja yhteishengen luomisessa. Koulun järjestämät juhlat luovat yhteenkuuluvuuden henkeä jossa jokaista arvostetaan.

Koulussa seurataan opiskelijoiden kokemaa kiusaamista tai väkivallan tai häirinnän uhkaa vuosittain järjestettävissä kyselyin. Kyselyn tulosten perusteella pohditaan lukion opiskeluhoitoryhmässä tarvittavia toimenpiteitä.

Ryhmänohjaajat seuraavat oman opiskelijaryhmänsä hyvinvointia Wilmassa tapahtuvalla seurannalla (mm. poissaolot, viestit, huoltajaviestit ja yhteydenotot), jaksoittain pidettävillä ryhmänohjaajatunneilla, ja 1. ja 2. opiskeluvuoden henkilökohtaisilla haastatteluilla. Opettajat seuraavat ryhmiensä toimintaa oppitunneilla ja puuttuvat havaitsemiinsa epäkohtiin.

Tärkeä osa opiskelijoiden hyvinvoinnin varmistamista on yhteydenpidolla huoltajiin. Vuosittain järjestetään luokkatasokohtaisia huoltajailtoja, joissa huoltajat voivat tarvittaessa keskustella ryhmänohjaajan ja opettajien kanssa esille tulevista ongelmista. Yhteydenpitoa tehdään myös Wilman kautta viestien ja huolenilmaisun kautta.

2.11.2. Kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisemisen käsittely yhteisö(lukio)-, ryhmä- ja yksilötasolla

Kouvolan yhteislyseo

Ongelmiin puututaan havaittaessa välittömästi. Ongelman käsittelyn aloittaa havainnon/ tiedon saanut opettaja. Käsittelyyn voivat osallistua opettajan lisäksi ryhmänohjaaja, opinto-ohjaaja, rehtori, lukion pedagoginen ryhmä ja tarvittaessa monialainen asiantuntijaryhmä. Tarvittaessa kiusaamista käsitellään ryhmä- ja koulutasolla. Alle 18-vuotiaan huoltaja otetaan mukaan ongelmien käsittelyyn, ja tarvittaessa käsittelyä jatketaan koulupsykologin ja -kuraattorin avustuksella. Tavoitteena on kiusaamisen lopettaminen ja uhrin auttaminen.

2.11.3. Yksilöllinen tuki, tarvittava hoito, muut toimenpiteet ja jälkiseuranta sekä teon tekijän että sen kohteen olevan osalta

Kouvolan Yhteislyseo

Lukio järjestää tukea kiusaamisen kohteena olevalle opiskeluhoillon ammattilaisten avustuksella.. Tilannetta seurataan aktiivisesti oppitunneilla ja henkilökohtaisien tapaamisien kautta.

Kiusaamisen syyllistyneen osalta varmistetaan, että hän ymmärtää toimintansa seuraukset. Koko koulun henkilöstö seuraa tilannetta erityisesti erilaisissa ryhmätilanteissa.

2.11.4. Yhteistyö huoltajien kanssa

2.11.5. Yhteistyö tarvittavien viranomaisten kanssa

2.11.6. Suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, opiskelijoille, huoltajille ja yhteistyötahoille

Kouvolan Yhteislyseo

Koulun henkilöstö perehtyy suunnitelmaan vuosittain. Henkilökunnalle perehdyttäminen tapahtuu kouluvuoden alkaessa pidettävässä henkilökuntakokouksessa.

Opiskelijat perehdytetään lukuvuoden alkaessa pidettävissä ryhmänohjaajan ja opinto-ohjaajan tapaamisissa.

2.11.7. Suunnitelman päivittäminen, seuranta ja arviointi

2.12. Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

2.12.1. Kriisitilanteiden ehkäisy, niihin varautuminen ja toimintatavat äkillisissä kriisitilanteissa

Kouvolan Yhteislyseo

Lukuvuosittain käydään henkilökunnan kokouksessa läpi sovitusta ennalta ehkäisevistä toimenpiteistä ja tehdään niihin tarvittavat muutokset

- tärkeät puhelinnumerot pidetään näkyvällä paikalla
- huoltajien yhteystiedot pidetään ajan tasalla
- henkilökunnan yhteystiedot pidetään ajan tasalla
- opastustapahtumia järjestetään säännöllisesti (mm. huume/päihde/väkivalta)
- ylläpidetään valmiutta kohdata kriisitilanteet keskustelemalla/ läpikäymällä suunnitelmaa opettajakokouksissa.

Kriisitilanteessa heti tiedon tultua tapahtumasta

- Selvitetään todellinen tapahtuma ja sen vaikutukset (rehtori, apulaisrehtori, opinto-ohjaaja, ryhmänohjaaja)
- Pidetään kriisiryhmän palaveri (tarvittaessa puhelinpalaveri) jossa sovitaan toimintalinjat (kokoonkutsujana rehtori, varalla apulaisrehtori ja opinto-ohjaaja)
- Pidetään mahdollisimman nopeasti koulun henkilökunnan (opettajat, muu henkilökunta) yhteispalaveri, missä selvitetään tapahtuma ja sen aiheuttamat jatkotoimet.

2.12.2. Johtamisen periaatteet, yhteistyö sekä työn- ja vastuunjako erilaisissa kriisitilanteissa ja niihin varautumisessa

Kouvolan Yhteislyseo

Vaaratilanteessa toiminnasta vastaa rehtori (rehtorin poissa ollessa apulaisrehtori). Koulun turvallisuussuunnitelma päivitetään vuosittain vastaamaan oikeaa tilannetta. Päivittämisestä vastaa määrätty apulaisrehtori. Jokainen koulun henkilöstöön kuuluva perehtyy turvallisuussuunnitelmaan ja varmistaa sen allekirjoituksellaan.

Turvallisuussuunnitelmaa harjoitellaan vuosittain poistumisharjoituksilla, jolloin myös opiskelijat oppivat turvalliset poistumistavat. Suunnitelmaan liittyvät erilliset luokkakohtaiset turvallisuusohjeet.

2.12.3. Sisäisen ja ulkoisen sekä oppilaitoksen (lukion) ja koulutuksen järjestäjän välisen tiedottamisen ja viestinnän periaatteet

Kouvolan Yhteislyseo

Kouvolan Yhteislyseon tiedottamisesta vastaa lukion rehtori.

2.12.4. Psykososiaalisen tuen ja jälkihoidon järjestäminen

2.12.5. Suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, opiskelijoille, huoltajille ja yhteistyötahoille

Kouvolan Yhteislyseo

Suunnitelma käydään läpi henkilökunnan palaverissa vuosittain kouluvuoden alkaessa. Turvallisuussuunnitelmaan perehtyvät kaikki työntekijät vuosittain. Perehtymisestä pidetään kirjaa.

2.12.6. Toimintavalmiuksien harjoittelu

Kouvolan Yhteislyseo

Koko lukion poistumisharjoitus järjestetään lukuvuosittain. Henkilökunta perehdytetään uhka- ja vaaratilanteiden toimintatapoihin.

2.12.7. Suunnitelman arviointi ja päivittäminen

3. Yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestäminen

3.1. Opiskeluhuollon palveluiden järjestäminen ja keskinäinen työn- ja vastuunjako sekä palvelujen järjestämisessä tarvittava yhteistyö

3.2. Asiantuntijaryhmän toimintatapojen ja käytäntöjen sopiminen ja yksilöllisten tukitoimien järjestämisen periaatteet

3.3. Yhteistyö opiskelijan opintojen ohjauksessa ja jatko-opintojen suunnittelussa

Kouvolan Yhteislyseo

Yksilökohtaisen opiskeluhuollon näkökulmasta ohjauksen keskeisimpänä tehtävänä on toimia linkkinä opiskelijan ja opiskeluhuollon palveluiden välillä. Yhteislyseossa korostetaan aktiivista opinto-ohjaajien, opettajien, erityisopettajan, kuraattorin, psykologin ja terveydenhoitajan välistä yhteistyötä, mikä edistää opiskelijan eri elämäntilanteisiin liittyvien yksilöllisten tarpeiden nopeaa ja asianmukaista hoitamista.

Opiskeluhuollon palveluissa esille nousseet opiskelijan erityistarpeet voivat toisinaan vaikuttaa myös lukion jälkeisiin jatko-opiskeluvalintoihin, jolloin asian käsittelemiseksi voidaan tarpeen vaatiessa luoda opiskelijakohtainen monialainen asiantuntijaryhmä. Tässä ryhmässä opiskelijan asioita voidaan avoimesti ja vapaasti keskustella opiskelijan läsnäollessa. Opiskelijakohtaiseen asiantuntijaryhmän kokoontumiselle tarvitaan opiskelijan suostumus ja lisäksi opiskelijalla on oikeus vaikuttaa siihen ketä ryhmään kutsutaan.

3.4. Opiskeluhoitokertomuksen laatiminen ja säilytys

Kouvolan Yhteislyseo

Opiskeluhoitokertomuksen laatii Kouvolan Yhteislyseossa ryhmän koollekutsuja. Ryhmän voi kutsua koolle kuka tahansa laaja-alaiseen opiskeluhoitoryhmään kuuluva henkilökunnan jäsen.

3.5. Sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestämiseen liittyvä yhteistyö oppilaitoksessa (lukiossa)

Kouvolan Yhteislyseo

Terveydenhoitajat tekevät yhteistyötä huoltajan ja pitkäaikaissairaana opiskelijan kanssa opiskelun tukemiseksi. Tarvittaessa tehdään yhteistyötä muiden hoitotahojen kanssa. Opiskelijat ilmoittavat erityisruokavaliot ja muutokset koulun ruokapalveluvastaavalle, joka on yhteistyössä terveydenhoitajan kanssa. Lääkityksen järjestämiseksi ollaan tarvittaessa yhteistyössä opiskelijan ja huoltajan kanssa.

3.6. Opiskeluterveydenhuollon sairaanhoitopalveluiden järjestämistapa ja ohjaus niihin hakeutumiseksi

Kouvolan Yhteislyseo

Terveystenhoitajien sairausvastaanotto on päivittäin koululla. Terveystenhoitaja antaa ensiavun ja arvioi hoidon tarpeen. Lääkärin hoitoa tarvitsevat ohjataan jatkohoitoon päivystävälle lääkärille.

Koulutapaturmissa koulusihteeri laatii tapaturmailmoituksen.

3.7. Tarvittava yhteistyö oppilaitoksen (lukion) ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden kanssa (erikoissairaanhoito, sosiaalitoimi, poliisi, nuorisotoimi jne.

4. Yhteistyö opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa

4.1. Opiskelijan ja huoltajan osallisuus ja yhteistyö opiskeluhuollon suunnittelussa, kehittämisessä ja arvioimisessa

4.2. Opiskelijalle ja hänen huoltajalleen annettava tieto yksittäisen opiskelijan asioiden käsittelyyn liittyvistä lain edellyttämistä menettelytavoista ja tietojen käsittelystä

4.3. Opiskelijan itsenäinen asema opiskeluhuollon asiakkaana ja suostumuksen hakeminen opiskelijalta ja tarvittaessa tämän huoltajalta yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa

4.4. Käytänteet opiskelijan toiveiden huomioimisessa häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa sekä huoltajien kanssa tehtävässä yhteistyössä

4.5. Käytänteet opiskelijan kehitystason ja edun toteutumisen arvioimiseksi opiskeluhuollon henkilöstöön kuuluvan sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilön toimesta

4.6. Menettelytavat yksittäistä opiskelijaa koskevan asian käsittelyssä monialaisessa asiantuntijaryhmässä

5. Opiskeluhooltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen

Kouvolan Yhteislyseo

Opiskeluhooltoryhmä seuraa tilannetta lukukausittain kokouksissaan opiskeluhoollon toimijoiden antamien selostusten kautta. Lukuvuosisuunnitelma arvioidaan lukukauden lopulla pidettävässä henkilöstökokouksessa, ja opiskeluhooltoryhmä saa arvion tiedoksi uuden lukukauden alkaessa pidettävässä opiskeluhooltoryhmän kokouksessa.

5.1. Seurattavat asiat

Kouvolan Yhteislyseo

Opiskeluhooltoryhmä määrittelee saadun lukuvuosipalautteen perusteella tulevan lukuvuoden aikana seurattavat opiskeluhoollolliset asiat.

5.2. Tietojen kokoamiseksi käytettävät menetelmät

5.3. Seurannan aikataulu

5.4. Seurannan vastuussa oleva taho

5.5. Seurantatietojen käsittely ja niiden hyödyntäminen opiskeluhoollon kehittämisessä

5.6. Keskeisistä tuloksista tiedottaminen opiskelijoille, huoltajille ja tarvittaville yhteistyökumppaneille